

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXIV. évfolyam

6. szám

Komárom, 2013. június

Ára 35 cent

MEGMARADÁSUNK KULCSA

A Bibliaolvasó vezérfonal szerint Dániel könyvét, az igaz hit, a bátorság, a helytállás könyvét olvassuk. A könyv 3. része szerint a babiloni király egy harminc méter magas aranszobrot építtet, s kiadja a parancsot: mindenkinek le kell borulnia ez előtt a szobor előtt, imádnia kell, mert ha nem, tüzes kemencébe dobtja azt, aki ezt nem cselekszi.

Babilonban vagyunk, azaz Sineár földjén, melyet Dániel és Zakariás próféták szavai a keveredés, az istenkáromlás, a bűn és a tisztátalanság földjeként mutatnak be. Itt találjuk a négy fiatalembert a számukra idegen környezetben. Dánielt, akinek a neve magyarul *Isten íté!*; Hananját, akinek a neve *Jahve kegyelmes*; Mísáélt, nevének jelentése magyarul egy kérdés: *Ki tartozik Istenhez?* És negyedikként Azarját, neve annyit jelent: *Jahve segít*. Isten íté!, Jahve kegyelmes, ki tartozik Istenhez, és Jahve segít. Ha kicsit játszunk a szavakkal, a négy fiatalember nevéből gyönyörű hitvalló mondatot kaphatunk. Például ezt: Isten íté!, de aki hozzá tartozik, azzal kegyelmes és azt segíti.

Erős ellentét feszül a Babilont jellemző prófétai szavak és a fiatalemberek nevének jelentése közt. Hogy kerül ez a négy, a nevük alapján is Istenhez, az ő népéhez és világához tartozó fiatalember az istenkáromlás földjére? Természetesen erőszakkal. A legyőző a legyőzöttek közül jó megjelenésű, okos, nemes fiatalembereket választ ki, hogy átnevelje, hogy a saját szolgálatába állíthassa őket. Több haszna lehet belőlük így, mint ha kardélre hányta volna őket az elfogatásuk idején. Ismerős a képlet? Igen, a mi egyéni emberi életünkben is: alakítjuk a magunk képére a másikat; hitessük el vele, hogy a mi igazunk a helyes; váljon eggyé velünk, s hasznunkra lehet. És nagyon igaz ez a nemzetekre nézve is. Ne tekintessünk jobbra-balra, példát keresve, nézzük csak a mi magyar népünket itt, a kisebbségi létben! Vessítse el hovatarozása tudatát, legyen „hosszánk” hasonló, érezze jól magát a keveredés földjén, adjon oda mindent, s majd kap néhány „csontot” – csak hasznunkra legyen. És hányan, de hányan lettek közülünk ennek a képletnek az áldozataivá?!

Amódszerek? Ha valahol, hát itt aztán különösen a *cél szentesíti az eszközt* elve működik. Lehet a megfélemlítés, lehet a jogfosztás és jogtiprás, lehetnek a másik oldali fegyverek, a hamis ígéretek, a csillogó hazug káprázat vagy a belekeserítés, és mindenekelőtt az alap, az Istenbe vetett hit

(Folytatása a 2. oldalon)

Mert szeretem magát...

Ötéves koráig csecsemő-, illetve gyermekotthonban nevelkedett. A hit-tanórai csoportban nem volt barátja, minden közeledés elől elzárkózott. A tekintetén látszott, hogy van egy belső, zárt világa, ahova nem enged be senkit. Állandó ülőhelyre sem tartott igényt, legszívesebben a mosdó környékén telepedett le. Nem volt hajlandó részt vállalni a közös munkából. Nehéz volt a többi gyermeket visszatartani, hogy ne utánozzák őt...

A félév vége felé a fiú bátortalan kéréssel ment a tanítóhoz: – Szeretnék leülni, de nincs székem. – Üljen az én székemre – mondta a tanító. Ettől kezdve minden órán a tanító asztala mellett ült, és kérte a munkalapokat; a feladatokat megoldotta, és sokat rajzolt. Mintha kicserélték volna!

Néhány hét múlva egy rajzot mutatott: egy gyermeket ábrázolt, sok-sok piros szív között; s odaírta a saját nevét is. – Szép rajz – dicsérte meg a tanító. – Én ezt a tanító bácsinak adom – válaszolta. A tanító miértjére azt felelte, hogy majd megsúgja, és kis idő múlva közelre hajolva halkán mondta: – Mert én szeretem magát. Talán először mondta életében önként és őszintén ezeket a szavakat.

Mi történt? Mitől lett a kezelhetetlen gyermekből pár hónap alatt készséges, együttműködő diák? Mi indította őt arra, hogy „felkeljen” az ön-maga által választott kirekesztettségéből? Mi által érlelődött ki a szeretet fogalma abban a gyermekben, aki addig nem sok szeretetben részesült? Talán Istennek az emberek által megnyilvánuló szeretete képes szeretetet ébreszteni másokban is?!

Szabó András

BOLDOGOK

**Boldogok – szólt egykor Jézus a hegyen,
mert akarja: az ember boldog legyen.**

**Boldog, aki könyörülő szívvel
segít, mikor bajba jut a társa,
kemény ökle kézfogásra békül,
durva szóra sose nyílik szája.**

**Boldog, aki igazságra vágyik,
és szeretne igaz úton járni.
Tud, ha olykor könny hull is szeméből,
Isten vigasztalására várni.**

**Boldog, aki látja, tudja, érzi:
Isten nélkül oly üres az élet!
De ha szíve Isten előtt nyílik:
áldást, békét kap és üdvösséget.**

**Boldogok – szólt egykor Jézus a hegyen,
hogy életük valóban boldog legyen.**

Az ÚR színe előtt

Uram, világosíts meg engem az igazságosság és igazság fényével, amely megjelent felettem Jézus Krisztusban. Űzz el a lelkemből minden lelki sötétséget, és nyisd meg szemeimet, hogy lássam az igazságosság csodáját a Te törvényedben és a kegyelem csodáját Jézus evangéliumában. Legyen a Te igéd ösvényem világossága, lámpásom minden utamon. Őrizz meg engem minden babonaságtól és istentelenségtől, haragtól és viszálykodástól, a felebarátaim iránti minden igazságtalanságtól. Öntsd szívembe Krisztus szeretetét, hogy minden, amit teszek, az ő szeretetében menjen végbe – Teneked tetszésedre, nekem üdvösségemre. Napjaink teljenek, mintha repülnének. Ezért ébressz fel engem, hogy helyesen használjam ki a kegyelem idejét minden óráját, és hogy dolgozzam, amíg tart a ma. És ha eljön az éj, vezess engem a Te nevedért az örök élet világosságába. **Ámen.**

Johann Jäger

MEGMARADÁSUNK KULCSA

(Befejezés az 1. oldalról)

megingatása. Hogy mindez nem mai találmány, arról Dániel könyvében olvashatunk. Kezdték a névváltoztatással. Az Istenről beszélő nevek helyett kaptak másokat, a babiloni kultúrkörbe, sőt vallásba behúzó neveket, amelyek más istenekről beszélnek, más kultúráról, más mentalitásról, más hovatartozásról és a függőségről (így lett Kovács Máriából Mária Kováčová, ahogy éneklí ezt a Kárpátia együttes). A nyelvüket, a kultúrájukat, népük tradícióit, még az ételeiket, a hagyományos ízeket is el kellett volna felejteniük, de elsősorban Istenüket. Volt tanítás, a király asztalánál étkezés, jó állás ígérete, minden; s mikor ez nem működött, jött a fenyegetés az oroslánveremmel vagy a tüzes kemencével.

S hogy a babiloni udvarban semmit sem sikerült elérniük az átnevelő stratégiákkal ennél a négy fiatalembernél, annak egyetlen titka van: nem veszítették el az Istenbe vetett hitüket, minden körülmények között ragaszkodtak hoz-

zá: hitték, hogy az Isten mindenben megsegíti őket. Ezért nem féltek még a király előtt sem az Istenről beszélni, ezért nem féltek a tüzes kemencétől. Nem alkudtak meg, nem hátráltak meg, maradtak Istenben.

Hogy a keveredések és tisztátalanságok, a bűnök és istenkáromlások mai

babilonjaiban mi is megmaradhassunk annak, akik vagyunk – ez a titka. Az egyetlen titka: megmaradni Istenben. Belékapaszkodni erősen személyenként, családjainkban, de a gyülekezetünknek és természetesen népünk egészének is erre van szüksége. Ha Istennek úgy tetszett, hogy bennünket református magyarnak teremtett erre a vidékre, annak is kell maradnunk. Ha azonban nincs alap, nincs hit, nincs Istenbe vetett bizalom, akkor elég előtűnk is emlegetni a „tüzes kemencét” és az „orszlánvermeket”, vagy szép ígéretekkel ámitani – és leborulunk más istenségek és más világok lábainál...

A titok, a megoldás, a megmaradásunk, az életünk kulcsa tehát ez: „Van nekünk Istenünk, akit mi tisztelünk: ő ki tud minket szabadítani az izzó tüzes kemencéből, és ki tud szabadítani a te kezedből is, ó király! De ha nem tenné is, tudd meg, ó király, hogy mi a te isteneidet nem tiszteljük, és nem hódolunk az aranszobor előtt, amelyet felállítottál!” (Dán 3,17–18).

Ambrus Erika

Már jó ideje figyelem a fejleményeket az egyházunkban. Már jó párszor neki is ültem, hogy leírjam a véleményem, aztán inkább mégis – imában – Isten elé vittem az ügyet. Újra és újra imádkoztunk érte, ám most mégis úgy érzem, írnom kell.

Én magyar vagyok. Nem azért, mert így akartam (bár nem szégyellem), hanem azért, mert Isten így látta jónak. „Mielőtt megformáltalak az anyaméhben, már ismertelek, és mielőtt a világra jöttél, megszenteltelek” (Jer 1, 5a). Azok voltak a szüleim, akik; az a családom, aki. Isten minden embert a saját képére és hasonlatosságára formált tökéletesnek, de a bűn belépett az életünkbe, és uralkodik.

Az egyházunkban én nem a hovatartozást tartom a legnagyobb problémának. Minden egyházi közösség tartozik valahova. Az igazi keresztyén közösség Istenhez tartozik, az ő egyházához. Nem lényeges, melyik ország üti rá a pecsétjét egy hivatalos papírra. Az Ószövetség emberei, akik félték az Istent – Mózes, Józsué, Dávid és a többiek –, mielőtt harcba indultak, kikérték Isten tanácsát, hogy mi az ő akarata, és imádkoztak. Így győztek, mert Isten velük volt a harcban. Ebben a harcban ott van Isten? Megkérdeztük egyszer is, hogy ez-e az ő akarata? Ha igen, Isten majd harcol értünk; ha nem, akkor a mi harcunk hiábavaló – és csak a kárukra válik.

Több mint tizenötször olvastam már végig a Bibliát, de még

ÉS MI HOVA TARTOZUNK? KÉRJÜNK NAGY DOLGOKAT ISTENTŐL!

schol nem olvastam, hogy a mennyszágon csak magyarok vagy csak szlovákok lesznek; de olvastam az egyik nagy parancsolatot, hogy: „Szeresd felebarátodat, mint magadat” (Mk 12, 31a). A lényeg nem a nemzeti-séged, nem is a bőröd színe, hanem az emberi mivoltod, a szíved és a hited. „Mid van, amit nem kaptál? Ha pedig kaptad, mit dicsekszel, mintha nem kaptad volna?” (1Kor 4, 7b). Ki-ki a maga helyén álljon Isten oldalán! Nem azért, hogy lázítson, romboljon, hanem építsen és neveljen.

A bölcsesség az istenfélelemben van: ne a magunk vagy az őseink sérelmét dédelgessük egymással szemben! Figyeljünk oda, mivel táplálkozunk a gyülekezeteink! Mire kell büszkének lennünk? Hisz büszke ember Istent nem szolgálhatja. Szükség van hitbeli megújulásra! Templomaink lassan kiürülnek, gyülekezeteink jó része pár korosodó emberből áll – nincs utánpótlás. Fiaataljaink lekonfirmálnak, és vége. Szellemileg haladoklik az egyház. Sok a probléma. Ezzel foglalkozzunk, ne azzal, hogy megígérjük, hogy keveset is elidegenítsük, aki jár még templomba!

Kérjünk nagy dolgokat Istentől, különben ott marad nála az áldás! Zör-

gessük meg a menny ajtaját a fiataljainkért, az idősekért, családokért, házaspárokért! „Ne légy elbizakodott, hanem félj!” (Róma 11, 20b). Foglalkozzunk az igazi problémákkal, ne engedjük, hogy a Sátán világi dolgokkal elvonja a figyelmünket az igazi veszélyről!

Tizenéveseink drogoznak, paráznaalkodnak, néhányan már 15-16 évesen túl vannak az első abortuszon, alkoholfüggőek, depressziósak és így tovább. Ezek az igazi problémák: vesztébe rohan a világ! „Keressétek az Urat, amíg megtalálható! Hívjátok

segítségül, amíg közel van!” (Ézs 55, 6). Nyissunk árva házakat, öregotthonokat, végezzünk kórház- és börtönmissziót, vessük a magot!

Nehémiásról olvassuk, hogy sírt, gyászolt, böjtölt és imádkozott az Isten előtt; fontos volt neki a népe sorsa. Legyen nekünk is fontos református egyházunk és népünk, harcoljunk a lelki épülésért: vigyük naponként

Isten elé, mert ha nem akad ember, aki belenyúljon a törmelékbe, nem épül a fal! Merjünk nagy dolgokat kérni Istentől, mert Ő a mi hatalmas, élő, mindenható Istenünk, akinél nincs lehetetlen!

Szükségünk van megtérésre, újjászületésre, mert anélkül nincs hitbeli megújulás. Isten előtt nincs görög, zsidó, nincs szolga és szabad, hanem csak Krisztus van (Kol 3, 11). Isten arra tanít, hogy minden emberrel békeségben éljünk (Róma 12, 18), mert így tudjuk megmutatni mindenkinél Isten szeretetét, illetve azt, hogy ismerjük az Istent – nem büszkeséggel, hanem szeretettel és hittel. „De még most is így szól az Úr: Térjetekek hozzám teljes szívvel, böjtölve, sírva és gyászolva!” (Jóel 2, 12).

Varjassi Ibolya

Az elmúlt század ötvenes éveiben **Balla Rebeka** diakonissza testvér missziós útjai során több helyen tartott házi bibliaórákat. Ezekről készített feljegyzéseit örökül hagyta reánk. **E feljegyzésekből idézünk fel egy különös bibliaórát.**

Egy alkalommal sok vágyakozó lélek vett részt a bibliaórán, amely a 326. hozsannával kezdődött el: „*Siessetek, hamar lejár! / Kegyelme már régóta vár; / Ma még lehet, ma még szabad: / Borulj le a kereszt alatt. (...) Elszáll a perc, az életed, / Ma még ha jössz, elérheted. / Ne késs tovább, ne várj tovább, / Ma kérd Atyád bocsánatát!*” Ezt követően Rebeka testvér egy igét olvasott fel: „*Bűneim büntetése utolért... és a szívem is elhagyott engem*” (Zsolt 40,13). Az ének és az ige sok lelki problémát hozott felszínre: bűnös voltunk felismerését, Isten megbocsátó kegyelmét, a megtérést és az üdvösség kérdését. Beszélgetés közben egy zokogó hangra lettek figyelmesek. Rebeka testvér megkérdezte a síró asszonyt, hogy mi készítette sírásra? – A bűneim, a bűneim – zokogott tovább a testvér. – Úgy érzem, hogy bűneim sokasága alatt összeroskadok, nem tudok így tovább élni, engem már nem fogad magához az Isten.

Erre egy igével válaszolt a bibliakör vezetője: „*Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszságtól*” (1Jn 1,9). Ezután arra kérte a testvéreket, hallgassák meg Tokichi Ishi japán rablógyilkos megtérésének történetét, amelyet F. W. Borehan ausztráliai skót lelkész *Történelemformáló Igék* című munkája alapján mondott el (fordította Szabó Miklós rákospalotai nyugalmazott lelkész).

A különös történet szerint Tokichi pogányságban született, apja részeges ember volt, s ő maga életében mindössze két keresztyénnel találkozott, akiknek révén megismerte Isten megváltó kegyelmét. Tizenhárom éves korában az éhség lopásra kényszerítette. – Ez volt a kezdete bűnös életének – vallotta később. A tolvajból hamarosan hamiskártyás lett, további lopásokra kényszerült, míg végül a börtönben kötött ki, ahol a betörők hatása alá került. Kiszabadulása után az egyik bűncselekményt a másik után követte el a legvakmerőbb módon. Bűnös életének tetőfokára akkor jutott, amikor az egyik teaház felszolgálóját meggyilkolta, és ügyesen, bűnjel nélkül eltűnt. A bűnüldöző hatóságok sehogy sem tudtak a nyomára akadni. Tokichi azonban egyéb bűncselekmény miatt ismét fegyházba került, ahol társaitól megtudta, hogy az általa meggyilkolt felszolgálóleány egyko-

Egy különös házi bibliaóra áldásai

ri kedvesét végzik ki a gyilkosság miatt. Ekkor gondolkodni kezdett: mit érezhet és hogy szenvedhet a helyette ártatlanul elítélt és annak családja, egész rokonsága? Megborzadt az ártatlanul elítélt halálküzdelmére gondolva. Addig tépelődött, míg elhatározta: bevallja tettét, hogy megmentse az ártatlan embert.

Vallomást tett, és nyíltan feltárta az addig kinyomozhatatlan gyilkosságot. Arra törekedett, hogy kiderüljön a helyette elítélt ártatlansága. Hosszas bírósági tárgyalások következtek, amelynek végeredménye mégis az lett, hogy őt felmentették a gyilkosság alól. – Ez nagyon elcsüggesztett, mert tudom, hogy felmentésem az ártatlanra hártja a büntetést. Annyira kétségbe ejtett, hogy aludni sem tudtam – írta naplójában. Arra utasította ügyvédjét, hogy az igazság derüljön ki. A tárgyalás újrafelvétele során aztán őt ítélték el.

Ekkor látogatta meg börtönében két hívő skót testvér. Újév reggelén ünnepi ebédet vittek be, három nappal később egy Újtestamentumot küldtek be neki. Először a polcra dobta, majd unalmában később mégis kinyitotta, és több helyen beleolvasott. Jézus jeruzsálemi bevonulását, majd az elveszett bárány keresésének történetét olvasta; később azt, hogyan adták Jézust Pilátus kezébe, hogyan ítélték el ártatlanul és végezték ki a kereszten. Ezen gondolkodni kezdett. Ő, a megrögzött, makacs bűnöző, szégyenletesnek tartotta Jézus ellenségeinek ször-

nyű tettét. Továbbolvasva megállott Jézus szavainál: Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek. – Ez átütött rajtam – írta naplójában –, mintha húszcentis szeggel ütötték volna át szívemet. Mit jelent ez az ige? Krisztus szíve szerelmének nevezem? Mondjam, hogy ez a mennyei könyörület? Nem tudom, minek nevezem, csak azt tudom, hogy kibeszélhetetlenül hálás szívvel hittem. Ez az egyszerű kérés besegített a keresztyénség közepébe. Majd később így folytatta: – 19 éves koromtól 20 évnél többet töltöttem börtönben. Ez alatt az idő alatt megtanultam, mit jelent szenvedést hordozni. Sok kínos próbán estem át, mindegyik azt sürgette, hogy bánjam meg

bűneimet. S mégse tudtam bűnbánatra jutni... Most Krisztus egyetlen mondatától: Atyám, bocsáss meg nekik... az én kibeszélhetetlen kemény szívem megváltozott. Megbántam minden bűnömet.

A keresztről való kinyilatkoztatás indította meg Ishit: – Csak a börtönben jöttem rá, hogy van lelke az embernek – olvashatjuk csodálatos naplójában, melyet utolsó bebörtönzése alatt vezetett. – Ma a zárkában ülök megfosztva jövő-menéstől, mégis elégedettebb vagyok, mint szabad időmben. A börtön közönséges rabkosztján hálásabb vagyok, mintha azelőtt élhettem volna a legfényesebb palotában, amit valaha láttam. Minden napon az örömöm kibeszélhetetlen nagy, s mindezt Jézus kegyelmes jóságának köszönhetem.

Az egyik skót hívő testvér volt utolsó látogatója, aki egy alkalmas igét olvasott fel neki, és beszélt vele az acélrácon át. Ishi ezt mondta utolsóként: – Befejeztem jegyzetemet, amit lehetett, elvégeztem. Csak azt várom, hogy a bűn testé letvéve Őhozzá menjek. Másnap reggel kivégezték. Utolsó szavait versbe foglalta: „*Ne vem meggyalázva. / Testem börtönben lát halált, / De megtisztult lelkem / Ma visszatér Isten országába.*”

A történet nagy hatással volt a bibliakör tagjaira. Többen így nyilatkoztak: Akkor az én bűneimre is van bocsánat! A töredelmes szívekből a 345. dicséret hangzott fel: „*Szent Fiadért, ki engemet vérén megváltott, / Hallgass meg, ha bűnbánattal hozzád kiáltok! / Vigaszoddal térj kegyesen beteg szívemhez, / Hozzád térő gyermekeknek, Atyám, kegyelmezz!*”

Majd bűnbánó imádság tört fel a szívekből, s jó néhányan – köztük a síró asszony is – örömmel tettek bizonyoságot arról, hogy most fogadták el Jézust Megváltójuknak. Örömeikként zúgott fel a testvérek ajkáról a 174. hallelujah: „*Szent bizonyosság: Jézus enyém! / Földi utamra sugárzik a fény, / Vár az örökség, mennyei fény, / Lelkem ujjongva, fölfele néz. / Dicsének hangzik ajakamon, Jézust örömmel magasztalom. (...) Boldogan érzem, s vallom is én: / Jézusé lettem. Jézus enyém.*”

A fegyház „nemes emberének” (így nevezte a japán kriminológia), isteni kegyelemben részesülésének története így hatott a bibliakör bűneikkel küszködő tagjaira, s bizonyítéka lett annak, hogy Isten kegyelme végtelen: minden hozzá térő, bűneit megbánó lélek számára készen áll. Fogadjuk el ezt a drága ajándékot!

Szenczi László

Szeretem a pozitív üzeneteket tartalmazó könyveket, amelyek inspirálnak, eligazítanak, egyszerűen „csak” építenek. Tudom, hogy nem hangzik túl „modernül”, amit írok, ennek ellenére így vagyok ezzel. A Szentírás ószövetségi könyvei közül számomra az egyik legpozitívabb a Ruth könyve, mert egy család életének kudarcain és próbáin, szereplőinek nyomorúságán, harcán át a hűség és kitartás győzelmét mutatja fel.

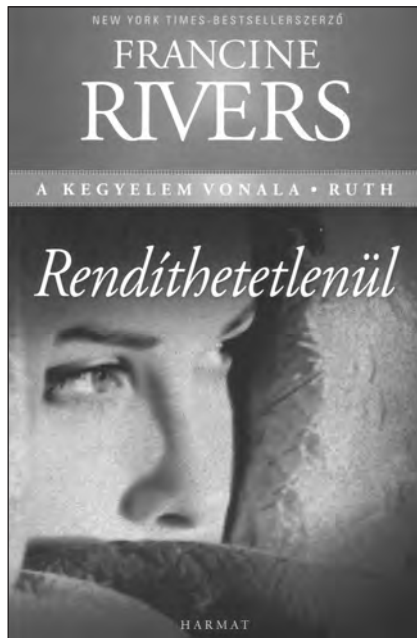
Ezt a bibliai könyvet dolgozta fel olvasmányosan és nagyon pozitívan Francine Rivers *Rendíthetetlenül* című regényében, aminek *A kegyelem vonala – Ruth* alcímét adta. Egy ismert történet, aminek tudjuk a végét. Érdeemes kézbe venni? Mi újat mondhat? Ha valaki csak a történetre kíváncsi, annak tényleg nem mond majd semmi újat a könyv, hiszen a szerző a Bibliához híven írja le a cselekményeket. Aki viszont el szeretne merülni a történet üzenetében, annak jó olvasmányul kínálkozik a könyv – mert segít elmélkedni, és kibontva a történetet alkalmat ad arra is, hogy az ember beleképzelje magát hol a meny, hol az anyós, hol pedig Boáz helyzetébe.

Hitről és életről fiataloknak és kortalanoknak

A Jelige című missziós lap, amely a Fiatalok Krisztusért Magyarország Alapítvány gondozásában jelenik meg, a szerkesztők megfogalmazása szerint elsősorban fiataloknak íródik (tanúsíthatom, hogy minden nyitott szellemiségű és a korral haladni hajlandó, az idősebb korosztályhoz tartozó személy is élvezheti témáiban nagyon aktuális írásait), hogy Jézushoz vezessék, hitükben megerősítsék őket. A munkát lelkes fiatalok

A történet főszereplője egy idős asszony, aki fiai elvesztése után megélheti az idegen földről származó menyé hűségét és szeretetét. A két nő egymásra figyelése, féltése és óvása

minden meny és anyós számára példa és erőforrás lehet (számomra mindenképp az volt). Ruth ragaszkodása anyósához és Naomi menyére figyelő, őt féltő szeretete megáldatik. Isten ugyanis a hűségeseket megáldja. A két nő sorsának jóra fordulása a bizonyíték arra, hogy Isten nem feledkezik meg az övéiről, ha kitartanak hitükben (Naomi), és Izráel Istene nem hagyja elveszni a nem izráelitákat sem (Ruth), ha azok hűséggel ragaszkodnak hozzá.

A történet maga tehát nem volt újdonság a számomra, ám a könyv sok-sok emberi helyzetet és viselkedést mutat fel. És volt egy kis mozaikdarabka, ami a segítségével került a helyére: itt raktam össze, hogy az a Boáz, aki bekerült Jézus Krisztus nemzetségkönyvébe (*Mt 1,5*), annak a parázna Ráhábnak volt a fia, aki Jerikóban elbújtatta Józsué kémeit.

Aki megindítóan szépet akar olvasni, vegye kézbe ezt a könyvet.

Kis Lucia

(Harmat Kiadó, Budapest 2012)

önkéntesen (magyarul: ingyen!) végzik, cserébe csupán azt kérik, hogy aki teheti, fizesse elő a lapot. (Aki nem teheti, ingyen is hozzájuthat: bővebb információ a www.jelige.hu honlapon.)

A legutóbbi szám címlapján a kéz és láb nélkül született Nick Vujicic látható, aki Jézusban találta meg az erejét. A vakon született ember példája jelentette életében a fordulatot, amikor is felismerete: Istennek mindenkivel célja van!

Továbblapozva találunk a lapban javaslatokat a nyári szabadság értelmes eltöltésére, kalandos táborozásokra. De aki a „komolyabb” témák híve, az például el látogathat a csepel-szigeti görögkatolikus egyházközségbe, és megtudhat ez- azt Prodan Gábor esperes-parókusztól az egyháza helyzetéről. Őszinte vallomás olvasható egy megtért baptista fiúról, aki számára szabadulása előtt az örömlányok, a fű és az alkohol jelentette az életet.

Van könyv- és filmajánló is a lapban: az Oscar-díjat nyert *Argo-akció* című filmet, valamint a *Kényszerleszállást* értékelik – keresztyén szempontok szerint. A témákat csak érinteni tudtam, ám bizonyára elég a felismeréshez: érdemes a lapot kézbe venni! Gyermekünk kezébe adni pedig még érdemesebb!

–kdl–

Feladvány

Hogy hívták Boáz és Ruth fiát?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **július 15-ig** nyílt levelezőlapra, képeslapon vagy e-mailen juttassák el a **Kálvinista Szemle szerkesztőségének** címére (**930 10 Dolny Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

Az áprilisi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik szerint a predestináció kifejezés jelentése eleve elrendelés.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Zsinati Elnökség jóvoltából – könyvjutalomban, mégpedig **Fekete Vincéné** (Hetény), **Fülöp László** (Nagykapos) és **Plachbart Márta** (Kassa).

Mindhárman egy *képes Újszövetséget* kapnak ajándékba. Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

Csicsó az Alsó-Csallóközben, Nagymegyertől délre, Komáromtól nyugatra fekszik a Duna bal partjának közelében. Református temploma 1788-ban épült klasszicista stílusban, tornyát 1796-ban építették. A legutóbbi népszámlálási adatok szerint 1292 lakosából 557 római katolikus, 471 pedig református (a többiek felekezeten kívülként határozták meg magukat, vagy fel sem tüntették, melyik valláshoz tartoznak). A református gyülekezet lelkipásztora már tizenhárom éve **Lévai Attila**, akit idén megválasztottak a **Komáromi Selye János Egyetem Református Teológiai Karának dékánjává**.

A népszámlálási adatokat elemezve a lelkipásztor elismeri, hogy az utóbbi tíz év alatt volt némi lemorzsolódás. 2001-ben még 546-an voltak a reformátusok, ami 75 fős fogyást jelent. De vannak rejtett tartalékok is, hiszen a felekezeten kívüliek száma megközelíti a kétszázat. A gyülekezet tíz évre szóló missziói tervében az elsődleges és legfontosabb cél, hogy igyekeznek megszólítani éppen ezt a csoportot, miközben törődnek a jelenlegi közösséggel is – árulja el Lévai Attila. A gyülekezet adatbázisa hozzávetőlegesen 440 nevet tartalmaz, s mivel a község nem olyan nagy, majdnem pontosan tudják, hogy kik a reformátusok a faluban.

A presbitérium eddig is mindent megtett a közösség lelki épüléséért, de akkor voltak igazán aktívak, amikor fizikailag kellett tenni – mondja a lelkész. A lelki értelemben vett „építést” korábban meghagyták a lelkésznek, illetve a gondnoknak. Mostanában viszont egyre több presbiter veszi ki a részét a családlátogatásból is.

Önszerveződéses alapon jött létre az asszonykör: már az is előfordult, hogy amikor a lelkész vagy a segédlelkész akadályoztatva volt, akkor is megtartották az összejövetelüket igeolvasás, éneklés és olyan tevékenység mellett, amely számukra hasznos. Ilyen szempontból látszik egyfajta átértékelődés – mondja a lelkipásztor, aki bízik abban, hogy megmarad ez a fajta lendület az asszonyokban és intenzívebbé válnak a találkozásaik.

Lévai Attila úgy látja, hogy még mindig a vetés a feladata Csicsón. Az utóbbi esztendőben nagyon sok olyan alkalmuk is volt, melyek nem kifejezet-

RENDKÍVÜL JÓ KÖZÖSSÉG

Csicsón közösségépítési feladatokat is felvállalnak

ten tartoztak a lelki munkához. Felvállaltak egyfajta közösségépítési feladatot is, ami azt jelenti, hogy a gyülekezet helyet adott olyan eseményeknek, amelyek a lelki tölteten túl nemcsak a református közösséget, hanem a faluét is formálni voltak hivatottak valamilyen módon.

Ilyen alkalmak közé tartozott például a tárlatnyitóval egybekötött könyvbemutató, de rendeztek szüreti délutánt a szőlősgazdáknak, volt mangalicadisznó-tor is, adventben pedig a nagymenyéri művészeti alapiskola pedagógusaiból és diákjaiból álló csapat adott koncertet. Előadás-sorozatot szerveztek a gyermekneveléssel kapcsolatos kérdéskörök megvitatása céljából, a férfiak részére pedig a fociról tartott előadást Gazdag József sportújságíró. Ilyen módon kívántak nyitni minden érdeklődő felé. A lelkipásztor hisz abban, hogy ha valaki egyszer utat talál hozzájuk – még ha nem is a templomi alkalmakon keresztül, – akkor lehet, hogy a későbbiekben keresni fogja annak a lehetőségét is, hogy miként kapcsolódjon be az istentiszteletekbe.

A csicsói református templom

A gyülekezet lelki vezetőjének meg kell határoznia azokat az arányokat, amelyek azt a célt szolgálják, hogy a gyülekezet lelkileg megerősödjék – véli a lelkipásztor. Azonban azt is elisme-

ri, hogy nem tudja, mennyire jó az az út, amit követnek – azt majd csak az elkövetkezendő időszak fogja megmutatni. Ez most a magvetés időszaka, ebben kell tennie közösen a gyülekezeti tagokkal. A növekedést pedig az Isten adja, és az aratásba is ő küld majd munkásokat – teszi hozzá Lévai Attila.

Csicsón hozzávetőlegesen harmincan járnak templomba vasárnaponként. Minden páros héten van hétközi istentisztelet is (igaz, azon még kevesebben vannak). Azonban annak ellenére, hogy templomba kevesen járnak, rendkívül jó közösségnek tartja a csicsóiakat a lelkipásztor (és nem csak a reformátusokat). Ám természetesen szeretne javulást elérni az istentiszteleteken való részvétel terén: minden eseményük és rendezvényük azt szolgálja, hogy a reményelt hatás meg is mutakozzon.

A gyülekezet összetétele vegyes, de szaporodik a közép- és a fiatalabb korosztályhoz tartozók száma. A fiatalok a konfirmációval itt is „kikonfirmálnak” a gyülekezetből, és hogy hogyan kellenek őket visszahozni, arra a lelkipásztor sem ismeri a receptet. Tavaly októberben elindult a vasárnapi iskolai foglalkozás a gyerekek számára, átlagban 8-10 gyerek jár ezekre az alkalmakra. Bibliaórát október és április között minden páratlan héten tartanak. Viszonylag stabil a gyülekezet létszáma, de volt sajnos olyan esztendő is, hogy négy keresztelőre tizenkét temetés jutott.

Öröndetes dolog viszont, hogy a gyülekezetnek évek óta működik az ifjúsági kórusa, a Főnix, amely intenzíven képviseli a gyülekezetet itthon és külföldön is (több alkalommal voltak Magyarországon, Erdélyben, jártak Bécsben és Szlovákia számtalan gyülekezetében is).

A jövőbeli tervek közé tartozik, hogy szeretnék megújítani a templom tornyának a faserkezetét és a pléhezését. Ezzel befejeződne a 2009-ben elkezdődött teljes körű felújítási munkálatok. A lelkipásztor azt vallja, hogy ha – minden nehézség ellenére – nem lenne reménység, akkor nem lenne jövőkép sem, és nem lenne miért dolgozni, úgyhogy a csicsóiak reménységgel tekintenek a jövőbe.

Iski Ibolya

Harminchét magyar református férfi. Lelki emberek, akik hosszú évek vívódása után, a történelmi múlt megroppanását követően – egy új állampolitikai és társadalmi helyzetben – egyházszervezeteket alapoztak meg: a Szlovenszkoói és Kárpátaljai Egyetemes Református Egyházat, a mi egyházunkat. 1923. június 17-én Isten előtti alázattal, a csehszlovák állampolitika szorongató követelése közepette kezdődött meg Léván, a református templomban az alkotmányozó zsinat ülése.

„A babiloni vizek mellől jöttünk hozzád, Istenünk, s mint szomorúfüzek, borulunk zsámolyodhoz, ó örök Igazság! Hason fel hozzád a mi könnyes imádságunk. Forró sóhajtasok, lelkünknek ez elszagotott darabjai szállnak trónod elé: Halod-e? Látod-e? Egy nemzet lelke az, mely vétkezett ellened, s most keresi az utat, melyen visszatérhet hozzád, atyai szívedhez, örök jószágodhoz. Látod-e? Szánod-e? Óh, mindég szántad, mindég. Az első perctől kezdve. Mikor kilépett az atyai hajlékból, s egyre jobban távolodott tőled; neked fájt legjobban. Tudtad, hogy visszatér, hogy a nyomorúság visszahajtja hozzád: de előre láttad sok szenvedését is, megaláztatását, könnyes éjszakáit, önmagával való tusakodását. És szántad, mert szeretted. Most itt sír lábaidnál, és nem mer a szemedbe nézni. Óh, hajolj le hozzá, s emeld fel szívedhez! S a Krisztusban megmutatott örök szerelmedből fogadd vissza, Atyánk, a te megalázott bűnbánó népedet, Őrte, Fiadért, a mi Megváltónkért! Ámen.”

Pálóczy Czinke István püspök, konventi elnök fenti imádságával nyílt meg a zsinat, majd az emmausi tanítványokról szóló igeszakasz alapján hangzott a lelket Krisztusnak meghódoltató ígérkedés: „Úgy jártak, mint mink, testvéreim. Álmodtak szépet, gyönyörűt szabad hazáról, független nemzetről, tengertől tengerig terjedő birodalomról. A Nílus partján téglát vetve, babiloni vizek mellett néma búban, fájdalomban, lantjaikat fűzfákra függesztve. És ez a gyönyörűség álmom szertefoszlott, mint a köd. Összeomlott az egész világ. A saját eszményképük ellen kezdtek lázadni: »Mi pedig azt hittük, hogy ő az!« Oh, te kicsinyhitű, hát persze, hogy Ő az, aki segíthet rajtatok, egyedül szabadíthat meg benneteket. [...] Értitek testvéreim? Ő él! És a pokol kulcsa is nála van. Tehát van feltámadás a halálból, van kiszabadulás a pokolból, virradat az éjszakából. De Krisztus nélkül nincs megváltás, szenvedés nélkül nincs megdicsőülés!” – hangzott a sors-

„...egy nemzet lelke keresi az utat...” Kilencven éve volt a lévai törvényhozó zsinat

döntő lévai tanácskozás igei megalapozása.

A zsinat nyolc szakbizottságban tárgyalta az egyház törvénytárát, amely nyolc törvényből állt. Napokon keresztül tárgyalták, javították a szöveget, írták a politikai hatalom vezetőinek a leveleket, felterjesztéseket, alapozták a református iskolaügy és a nyugdíjpénztár sorsát. S mindezt azért, hogy a református egyház elismert és a többiekkel egyenjogú egyház legyen Csehszlovákiában. Mi már tudjuk: nem lett az. 1918 és 1938 között állami elismertség nélkül működött az egyházunk. Mondhatnám így is: megtört egyházként, kegyelemkenyéren. Miért? Mert a csehszlovák nemzetállami elkép-

gatása; államosították a középiskolákat, megoldatlan volt a református tanító- és lelkészképzés; a lelkész- és tanítóözvegyek és -árvák, valamint a nyugdíjasok minden támogatás nélkül éltek. Az egyház saját anyagi forrásai (alapok, alapítványok) mind Magyarországon „maradtak”. A csehszlovák államhatalom több településen református iskolákat zárt be, vagy vont össze más felekezet iskolájával. Az állami hivatalok, az egyház megbízott vezetőit megkerülve adták utasításait közvetlenül az iskoláknak, gyülekezeteknek. Egyházunk autonómiája sok területen sérelmet szenvedett.

Nem voltak könnyű helyzetben egyházunk akkori vezetői. Az 1918 utáni öt év

Az 1923. június 17-e és 25-e között Léván ülésezett alkotmányozó zsinat résztvevői

zelésbe nem fért bele egy magyar egyház. Nem fért bele az a 223 168 református, aki 449 magyar, tizenkét vegyes és harmincegy szlovák gyülekezetben élte életét az új államalakulatban – a trianoni békediktátum következtében.

Már 1921-től minden évben tervben volt a zsinat megtartása. Egyszer az állami engedély nem jött meg, másszor pénz nem volt rá. Majd 1923-ban a kormány ultimátumot adott: ha június 30-ig nem tart zsinatot a református egyház, akkor mindenféle állami támogatást leállítanak és a reformátusság – iskoláival, intézményeivel és gyülekezeteivel együtt – gyakorlatilag törvényen kívülre válik Csehszlovákiában...

Így sem voltak könnyűek a mindennapok. Rendezetlen volt több lelkész és tanító állampolgársága, a missziói gyülekezetek forrás nélkül maradtak; a fizeteskiegészítések mind a lelkészek, mind a tanítók esetében elmaradoztak; a református egyháznak esetlegesen folyósított állami segélyek aránytalanul kisebbek voltak, mint a többi egyház állami támo-

gattal a vívódással telt, hogy kell-e egyáltalán külön csehszlovákiai református egyházat szervezni, vagy egyben maradhat a történelmi magyar reformátusság. 1918 és 1922 között még az érintett egyházmegyék is eltérően vélekedtek a jövőről. A magyarországi egyház és az itteni vezetői lelkiismeret sokáig az egység oldalán állt, mondván, hogy nem lehet végleges az első világháború utáni állapot. A definitív döntéssel várták a béketárgyalások lezárását, majd a békediktátum aláírását, s mikor 1920. június 4-én ez is megtörtént, akkor a két ország – Magyarország és Csehszlovákia – általi ratifikálást.

Akkori vezetőink jól látták a kényszer szülte jövőt. Pálóczy Czinke István tiszáninni püspökhelyettes 1920 augusztusában így írt **Patay Károly** dunáninni helyettes püspök társának: „Bizonyos, hogy a békeszerződés aláírása után nem dughatjuk a fejünket továbbra is a homokba s nem várhatjuk a sült galambot összetett kezekkel, hanem hitünkhöz és nemzetünkhöz való szilárd ragaszkodás-
(Folytatás a 8. oldalon)

(Befejezés a 7. oldalról)

sal meg kell mozdítanunk és tovább kormányoznunk egyházunk zátonyra futott hajóját.” Igen, a mindennapok realitása egyre erőteljesebben mutatott az önállóság felé. A csehszlovák állam ugyanis „kiéhezette” a magyar többségű református egyházat. 1919-ben és 20-ban a lelkészek és tanítók fizetéskiegészítése és az egyháznak járó állami támogatás egyszerűen elmaradt. Állását veszítette sok tanító és több lelkész is, mivel nem kapták meg a csehszlovák állampolgárságot. Sok városból, faluból Magyarországra települtek magyar családok, s ezáltal az egyházunk is szegényedett. Nem volt egyértelmű egyházvezetői iránymutatás, mert a hivatalban levő püspökök is Magyarországra települtek, s csak megbízottjaik próbálták intézni az ügyeket. Velük viszont nem szívesen tárgyalt az államhatalom.

Ilyen körülmények között jött el június 17-e. A zsinaton megjelent **Slávik György** kormánytanácsos is, akit a csehszlovák kormány megfigyelőként delegált a lévai tanácskozásra. Slávik felszólalásában egyértelművé tette, hogy a törvények csak a kormány általi elfogadás után lesznek hatályosak. Ismertette a csehszlovák kormány 1919-től hangoztatott igényeit egyházunkkal szemben: a reformátusság szerveződjön egy teljesen független és önálló egyházzá Csehszlovákiában, függetlenítse magát a Magyarországi Református Egyháztól és szakítson meg minden kapcsolatot Magyarországgal, a református lelkészek és tanítók tegyenek hűségesküti a Csehszlovák Köztársaságnak, és az egyházban alakítsanak ki egy szlovák egyházmegyét. A reformátusokkal szembeni kormányzati magatartás leginkább ettől az utóbbi feltételtől függött. Slávik így fogalmazott: „Az egyenlő jogok biztosításának kezességét a csehszlovák kormány abban fogja látni, hogy a zsinat a szlovák kisebbségnek a szlovenszkói református egyház kebelében külön egyházmegyét biztosít.” Vagyis az államhatalom szemében nem a reformátusságunk, hanem a magyarságunk volt a szálka.

A lévai zsinat elvégezte a tőle elvárható teendőket. Megalakult a Szlovenszkói és Kárpátaljai Egyetemes Református Egyház. A zsinat elfogadta a törvénykönyvet, amelyet – állami jóváhagyásra – beterjesztettek a prágai elnöki irodába. 1923 októberében jött válasz a pozsonyi teljhatalmú miniszteriumtól: „A Törvénytervezet az Iskola és nemzetművelődési miniszteriumhoz, Prága, szlovák nyelven 17 (Tizenhét) példányban terjesztendő be.” S ezzel a válasszal elindult egy végláthatatlan szélmalomharc. Az állami

„...egy nemzet lelke keresi az utat...” Kilencven éve volt a lévai törvényhozó zsinat

ígéretnek csak ígéretnek maradtak. Még az után is, hogy 1928-ban egyházunk beterjesztette a törvénytervezet szlovák nyelven is. Hogy miért csak öt évvel később? A zsinat magyarul tárgyalt, és a magyar változat volt a zsinat által elfogadott szöveg. A szlovák szöveget nem hagyta jóvá egyetlen egyházi testület sem. Vezetőink azt tartották, hogy a hivatalos szöveget – vagyis a magyart – kell felterjeszteni állami jóváhagyásra. Javasolták, hogy az állami szervek nyugodtan fordítsák le maguknak a beterjesztett anyagot, de ez nem történt meg.

A zsinat egyetlen dologgal maradt adósa az államnak: a szlovák egyházmegye kialakításával. Az atyák ugyanis jól tudták és tiszteletben is tartották azt, hogy a református egyházban nem „felülről” történnek a dolgok, mint a római katolikus egyházban. Arra az álláspontra helyezkedtek, hogy szervezzék meg magukat a szlovák nyelvű gyülekezetek és alakítsák ki a saját egyházmegyéjüket. Akkor majd tárgyal erről a kérdésről a zsinat. Ez a szervezkedés hosszú évtizedeken át nem történt meg a szlovák ajkú gyülekezetekünkben.

Kilencven év távlatából megállapíthatjuk: Slávik György kormánytanácsosnak

A lévai református templom. (A. Kis Béla felvétele)

lett igaza: az állam győzött, hiszen 1938-ig nem került sor a református törvénytervezet elfogadására, s ezzel a református egyház teljes jogú állami elfogadására sem.

Itt húzódnak a mi sajátos, felvidéki református gyökereink. Akarjuk vagy sem, ebből táplálkozunk: a velünk szembeni bizalmatlanság és megkülönböztetés kényserpályáját járjuk ma is. Azért, mert

még (Isten kegyelméből!) egyáltalán vagyunk!

S hogy mit üzen nekünk kilencven év távlatából a lévai zsinat? Tartást és kitaratást a mindenkori ellenszélben. Hűséges ragaszkodást református elveinkhez és értékeinkhez, magyar nyelvünkhöz és kultúránkhoz – minden államhatalmi kényszer és többségi nyomás ellenére is. Megalkuvás és beolvadás helyett a nehezebb út járhatóságát üzenik nekünk a lévai atyák, mert a nehezebb úton is velünk az Isten!

Szóaljjon meg kilencven év távlatából a zsinat akkori lelkészi elnöke. Üzenje maga Pálóczi Czinke István nekünk – kései utódoknak – az évtizedek felett álló igei igazságot, ahogyan akkor tette a zsinaton elhangzott igehirdetésében az emmausi tanítványok példáján: „»Pedig mi azt hittük.« Hát nem jól hittetek, testvéreim! Meg kellett volna néznetek előbb a múltak könyvét, a történelem feljegyzéseit; vissza kellett volna idéznetek bölcséiteket, prófétáitok jós szavát, jövőbe látó intelmeit, s akkor tudtátok volna előre, hogy ennek más vége nem lehet. A Krisztus a ti alaptalan várakozásotokat már akkor elutasította, mikor megharcolta nagy harcát a kísértővel tiértetek; mikor az aranykorona helyett a töviskoronát választotta. Lelkének már akkori korszakos tusájából rátok világított az az örök igazság, hogy egyetlen népet sem lehet megváltani a szolgaságból, míg lelkén is bilincseket visel; százados bűnöknek súlyos bilincseit. Mert ha megváltanánk is ma, holnap újra rab lesz; s ez a második rabsága az elsőnél sokkal gonoszabb lesz.

»Pedig mi azt hittük.« Mi jögon? Azon a szent jögon, hogy »megbűnhődte már e nép a múltat s jövendőit? Nem testvér, a bűnhődés, a szenvedés csak most kezdődik. Az apák megették az egrést, s a fiak foga vásik el belé; az ő tévedéseik súlya is a mi fejünkre szakadt. Amit ők szenvedtek, magukért szenvedték, de amit vétkeztek, annak zsoldja a mi halálunk lett. Ennek nem lehetett másképp történnie. Mert az erkölcsi világnak is megvannak épp úgy, mint az életnek s halálnak, a bujdosó holdaknak s napoknak a maga kérlelhetetlen és változhatatlan örök törvényei. Isten a lelkek országában is mindenható hatalommal uralkodik. S ha Ő úgy látja jónak, hogy a lelkek keménységét könnyebben lágyítsa meg s a népeket vesszővel vezesse a megszentelődés útjára: akkor az úgy is meyen véghez.»

Somogyi Alfréd

Amikor május 8-án *Fazekas László* püspök a komáromi református templomból magyarországi tanulmányi kirándulásra bocsátotta el azt a kis sereget, melynek tagjai a **Kálvinista Szemlében** meghirdetett, *Molnár Mária életútja* című verseny nyertesei voltak, a **Krisztus iránti hála és szeretet kötött össze bennünket**. A **Diakóniai Központ megbízott igazgatója, Ráczné Édes Jolán** lelkipásztor lelkes vezetésével indult el az autóbusszal a **Molnár Mária-tanulmányútra**.

A kirándulás első állomása a Dunaalmási Református Szeretetház Fogyatékosokat Ápoló-Gondozó Otthona volt. Az intézmény 130 súlyos értelmi fogyatékos és halmozottan sérült fiúgyermek és férfi számára biztosít teljes körű ellátást, ápolást, gondozást – tartós bentlakásos formában, szakosított ellátás keretében.

Az otthon vezetőjétől, **Marton Józsefnétől** megtudtuk, hogy a természetközeli környezetben levő otthon játszódudvarral, gokartpályával, tanterttel, parkkal, saját erdőrésszel rendelkezik, ami a lakók számára fokozott

A dunaalmási otthon lakói **Kalocsainé Lami Alexandrával**, a komáromi egyházmegye diakóniai lelkipásztorával

mozgásteret és pihenési lehetőséget biztosít. Reggeli áhítatban részesítik őket a szobákban, hangszórón keresztül. Az egészségügyi ellátás is biztosított számukra, az ételmezésük pedig saját konyhájuk által történik. Foglalkoztatásuk – szervezett formában – sokrétűen zajlik (pl. a tehetséges kezűek igénybe vehetik a kerámiaműhelyt is). Az otthon szoros kapcsolatot ápol református gyülekezetekkel (határon túliakkal is). Évente egyszer diakóniai napot szerveznek. Az intézményben láttak mélyen megérintettek bennünket: példaértékű az az őszinte, odaadó szeretet és törődés, amellyel az otthon lakóinak családias hangulatot igyekeznek biztosítani.

Molnár Mária nyomában jártunk SOKAT LÁTTUNK ÉS TANULTUNK

Ezután folytattuk utunkat a Bakony és a Sárrét között fekvő, festői szépségű Várpalota felé, ahol 1886. szeptember 11-én született Molnár Mária miszisionárius. Megtekintettük a Várpalotai Református Egyházközség több mint 220 éves, parasztkorok stílusban épült templomát, azt a templomot, ahol Molnár Máriát megkeresztelték. A gyülekezet lelkészével, **Lukátsné Orovicz Piroskával** felidéztek Molnár Mária életútját, s azt a lelki tüzet, ami a lélekmentés érdekében összefogta és mozgósította a közösségeket az imádkozásra és áldozathozatalra (1928-tól 1943-ig munkálkodott a pápuák között, főleg Mánusz és Pitilu szigetén, és 1943. március 18-án vértanúhalált halt.)

A tanulmányút következő állomását a budapesti Schweitzer Albert Református Szeretothon képezte. Itt a házigazdák (**Derencsényi Zsuzsanna** nyugalmazott igazgató, illetve **Dani László**, a gyülekezet diakóniai vezetője) nagy szeretettel kalauzoltak bennünket (és nagyon finom ebéddel is megtiszteltek minket). Az intézmény felekezeti hovatartozástól függetlenül mindenki számára biztosítja a szabad vallásgyakorlást.

A Magyarországi Református Egyház Bethesda Gyermekkorháza volt az exkurzió utolsó állomása. Ebbe a kórházba kérte magát diakonisszának Molnár Mária, aki egész életét az Úr

szolgálatába állította, és a gyógyászat számos ágában jártasságot szerzett. Az „irgalmasság háza” a gyógyításon túl a mai napig felvállalja a beteg gyerme-

A dunaalmási otthon lakóinak néhány kiállított munkája

kek és családtagjaik lelki, spirituális és szociális támogatását is. Az orvosokon és nővéreken kívül lelkipásztorok, diakónusok, gyülekezeti önkéntesek segítik ma is az intézmény munkáját. Miszisionári tevékenységet is folytat, és a nagyhírű intézmény számos rangos konferenciát is szervezett, nemzetközi részvétellel.

A tanulmányi kirándulás során megéltük az egység és az összetartozás gazdag, Istentől áldott élményét. Köszönet és hála illeti a támogatásért a Magyarországi Református Diakóniai Intézmények Egyesületét!

„Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít” (Fil 4,13).

Kazán Valéria

A tanulmányi kirándulás résztvevői a Bethesda Kórház előtt

A hűség diadalmaskodik

„De ha nem tenné is, tudd meg, ó király, hogy mi a te isteneidet nem tiszteljük...” (Dán 3,18a).

Három jeruzsálemi fiú, Hananjá, Mísáél és Azarjá Babilónia királyának fogságában van. Otthonuktól, családjuktól és népüktől távol kénytelenek élni. De az, hogy idegen földre kényszerültek, csak a kisebbik nehézség az életükben. A sokkal nagyobb terhet az jelenti számukra, hogy kényszerítve vannak: a babiloniak szokásai szerint étkezzenek, viselkedjenek és hódoljanak azok idegen istenei előtt. Olyan helyzet áll elő, hogy kényszerítik őket: egy hatalmas aranszobor előtt a többi néppel együtt boruljanak le és hódoljanak a szobornak.

A három izráelita fiú azonban hiába került el messzire otthonról, válásuk előírásait, Istenük parancsait nem hanyagolják el: komolyan veszik őket, és azokhoz igazítják cselekedeteiket mindig – még idegenben is. (Bárcsak igaz lenne ez ránk is: szüleink féltő szeme előtt elkerülve – mondjuk egy nyári táborba vagy egy kollégiumba – tudnánk döntéseinkben nyíltan vállalni, hogy Isten szabályai szerint akarjuk élni az életünket, még ha ezért meg is mosolyognak, kirekesztenek!)

Tudták, hogy számukra Isten parancsba adta, hogy „Ne csinálj magadnak semmiféle istenszobrot... Ne imádd és ne tiszteld azokat” (2Móz 20,4a–5a). Úgyhogy megta-

gadták a király parancsát. Rettentően nehéz helyzet lehetett, hiszen a parancsmegtagadókát tüzes kemencében elégették.

Még belegondolni is szörnyű! Nem elég, hogy meg kell halni, de ilyen iszonyatos módját kell elszenvedniük a meghalásnak. A három fiú ennek ellenére kitar: nem hódolnak, Istenükben bíznak. Ha az ő parancsát teljesítve meg kell halniuk, ám legyen; de a hűtlenséggel járó életben maradást akkor sem választják. Ezt mondják a királynak: „Van nekünk Istenünk, akit mi tisztelünk... a te isteneidet nem tiszteljük, és nem hódolunk az aranszobor előtt, amelyet felállítottál!” (Dán 3,17a–18b).

Csodálatos! Milyen jó, hogy ezek a fiúk feltehetőleg már gyerekkorukban megtanulták az életet jelentő isteni elvárásokat! Mert bizony

Szent-Gály Kata

KRISZTUS KÖVETÉSE

**Egészet adni –
sohase felet.**

**Vállalni mindent –
bármit is jelent.**

**Egészet adni – mindent,
amí van,
amí csak vagyok –
maradéktalan.**

csak úgy tudták a jót választani, hogy tisztában voltak vele.

A három fiú hite megáldott: Isten a tüzes kemencéből teljesen épen hozta ki mindhármat. Megoltalmazta őket hitükért, azért, hogy merték vállalni még a halált is, annyira ragaszkodtak hozzá.

Hála az Úrnak, mi nem kényszerülünk ténylegesen tüzes kemencés veszedelembé, de bizony választások, komoly döntések elé kerülünk nap mint nap mi is. Amikor döntenünk kell: hódolunk a világgal és a világnak, vagy éljük az Isten szabályai szerinti hitvalló életünket? Merjünk döntenit, és aztán élni – Istennel és Istennek!

Kis Lucia

FIRESZKE GYERMEKTÁBOROK

Fireszke gyermektábor (1.) (6–13 évesek számára)

Időpont: július 1–6. (hétfő–szombat)
Helyszín: Bátorkeszi (Fireszke Gyermek-, Ifjúsági és Konferenciaközpont)

Férőhely: 60 fő/tábor (42 fő épületben, 18 fő sátorban – az ágyakkal berendezett sátrakat a szervezők biztosítják.)

Részvételi díj: épületben 60 euró/fő; sátorban 55 euró/fő.

Fireszke gyermektábor (2.)

Időpont: július 8–13. (hétfő–szombat)

(Az időpontokon kívül minden azonos az első tábor adataival.)

Jelentkezni **június 15-ig** Czinke Tímeánál és Zsoltnál lehet, akik kérik, hogy a jelentkezéssel egy időben 20 euró előleget fizessen be minden jelentkező a **0026388517/0900** számlaszámra (a gyermek nevének feltüntetésével és Fireszke megjegyzéssel.)

Cím: Református Lelkészi Hivatal, 946 34 Bátorove Kosihy, Dolný rad 861; tel.: 035/7797 338; mobil: 0918/757 658

e-mail: czinke@refteologia.sk,
czinke.zsolt@reformata.sk

X. GYERMEKKÓRUSTÁBOR (6–14 éves gyermekek részére)

Időpont: 2013. augusztus 5–10. (hétfő–szombat)

Helyszín: Alistál, imaház

A részvételi díj: teljes ellátással 59 euró.

Kedvezmény testvéreknek: két gyermek részvételi díja összesen 99 euró, három és több gyermek részvételi díja összesen 129 euró.

Jelentkezési határidő: **2013. június 30.** Jelentkezés, tudnivalók:

gyermekkorustabor@gmail.com

A táborzáró hálaadó családi istentiszteletre szombaton 17.00 órától kerül sor az alistáli imaház udvarán (utána ugyanott szeretetvendégség következik).

A Selye János Egyetem Református Teológiai Kara felvételt hirdet doktórandsz képzésre (PhD.). Jelentkezni 2013. június 30-ig az alábbi témákra lehet:

Ószövetség

1. A szövetség fogalma az Ószövetségben

2. A Jákób-történetek

Újszövetség

A zsidókhoz írt levél krisztológiája

Rendszeres teológia

1. Történelem és eschaton Wolfhart Pannenberg teológiájában

2. A posztmodern ember kiskorúsága

Vallástörténet

Hans Küng, a valláskutató teológus

Egyháztörténet

A prágai Comenius Evangélikus Teológiai Kar és a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház

Gyakorlati teológia

1. Az öregkor mint kihívás és lehetőség a gyakorlati teológiában

2. Az apokaliptikus bibliai egységek homiletikuma

Köztvélyesről érkezett az új szolgáló LELKÉSZBEIKTATÁS KULCSODON

Március 24-én a kulcsodi református gyülekezetben Isten kegyelméből – miután a gyülekezet Köztvélyesről meghívta és megválasztotta lelkipásztorává Szuhay Györgyöt – lelkészbeiktatásra kerülhetett sor.

Az ünnepi istentiszteleten ígét hirdetett **Fazekas László** püspök, aki a virágvasárnap üzenetét tolmácsolta a *Lk 19,41–42* alapján. A beiktatás szolgálatát **Szabó András**, a pozsonyi egyházmegye esperese végezte, az egyházmegye lelkipásztorai és a beiktatott lelkipásztor szülőfalujának, Naprágyának a lelkipásztora, Rákos Loránt jelenlétében.

Szuhay György beiktatott lelkipásztor szövegfoglaló beszédében a *2Kor*

TOVÁBBTANULÁSI LEHETŐSÉGEK

Doktori témák a komáromi református teológián

A felvételi időpontja: **2013. augusztus 19.**

Ugyancsak lehet felvételizni kisdoktori (ThDr.) képzésre. Jelentkezni 2013. június 30-ig az alábbi témákra lehet:

Ószövetség

1. Julius Wellhausen élete és munkássága

2. A Sámson-történetek

Újszövetség

A Római levél szerepe (különös tekintettel a 9–11. fejezetekre) a zsidó–keresztyén párbeszédben

Rendszeres teológia

1. Az üdvtapasztalat pszichologizálása az evangélikál teológiában

2. Az utilitarizmus mint etikai princípium

Vallástörténet

1. Friedrich Schleiermacher, a filozófus és teológus

2. A mazdaizmus, a keresztyenség és az iszlám eszkatológiája

Egyháztörténet

1. Az Explanatio Leopoldina

2. Zsidómentő lelkészek a II. világháborúban

Gyakorlati teológia

1. Gyülekezetvezetési modellek – a lelkész mint vezető a református gyülekezetben

2. Világvallások oktatása a katechézis során

A felvételi időpontja: **2013. augusztus 19.**

Pótfelvételi

A Selye János Egyetem Református Teológiai Kara pótfelvételt hirdet a 2013/2014-es akadémiai évre a *missziológia, diakónia, szociális munka* alapképzésre.

Jelentkezési határidő: **2013. június 30.**

Bővebb információ a kar tanulmányi osztályán Györfy Ilonától (tel.: 035/32 60 633; e-mail: gyorfy.ilona@ujs.sk) vagy a dékáni hivatalban Öllös Erzsébettől (tel.: 035/32 60 656; e-mail: ollos.erzsebet@ujs.sk) kérhető.

jon fel...”), illetve arról, hogy mindez Isten kegyelmi ajándéka („Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van, hogy ezt a rendkívüli erőt Istennek tulajdonítsuk, és ne magunknak...”).

Az igehirdetést követően a mintegy húsz jelen levő lelkipásztor áldást mondott Szuhay György életére és szolgálataira, majd a gyülekezet fiataljai igeolvasással és ifjúsági énekekkel köszöntötték lelkipásztorukat.

Az ünnepi istentisztelet – **Vámos Béla** benkepatonyi lelkipásztor vezetésével – úrvacsoraosztással zárult, ami után szerény szeretetvendégség következett.

Fazekas László püspök megáldja Szuhay Györgyöt

A Nagymihályi Református Egyházmege kórustalálkozója 2013. április 7-én került sor Nagymihályban. Az egybegyülteket **Mária Meňkyová** esperes köszöntötte, majd imádságban kérte Isten áldását az alkalomra. A zenés istentisztelet háziasszonya **Viera Šoltéssová** volt, aki minden énekkart rövid elmélkedés után hívott ki az úrasztalához.

Elsőként kétszólamú énekekkel a tizenöt fős bezői kórus tett bizonyosságot, **Beáta Kačkošová** vezetésével. A kórustagok nagyon szép példát mutattak arról, amilyen koncentrált figyelemmel kísérték a karvezető minden egyes mozdulát. A tíztagú szenteskei vegyes kar (**Emília Pasteráková** vezetésével) egy orgonakíséretes művet énekelt, majd egy húsvéti baptista éneket hallhattunk tőle.

A nagymihályi evangélikus kórus, a *Peniel* (vendégként volt jelen) az énekeket főként a húsvéti ünnepekből vá-

Az úrasztalától **Mária Meňkyová** esperes asszony köszöntötte a kórustalálkozó résztvevőit. (Marek Janovčík felvételei)

Meríteni a szabadulás forrásából KÓRUSTALÁLKOZÓ NAGYMIHÁLYBAN

lasztotta. Nagyon szép bizonyosságot tett arról, hogy milyen öröm Jézus szolgálataiban tölteni életünk napjait.

A pályini énekkart **Marek Janovčík** vezeti, aki a hangadás után besorakozott a kórustagokhoz, tehát ő is énekelt dirigálás közben (a szoprán szólamot az esperes asszony is erősítette). A családi összetartozáson kívül nagyon szép volt látni azt is, hogy a kórustagok három különböző generációhoz tartoznak. Nagyon szép, tiszta hangú kórust hallottunk, ahol a kórustagok a maguk szólamán kívül tudtak figyelni a közösen alkotott harmóniákra is.

A bezői kórus **Beáta Kačkošová** vezényletével szolgált

A hazaiak vegyes kórusa (a gyülekezet kántorának, **Juraj Tichýnek** a vezetésével) négy szólamban énekelt, nagyon bensőségesen. Három énekkel szolgáltak: elmondták a nagypénteki eseményeket, és nemcsak odavittek minket léleken Krisztus keresztje alá, hanem el tudták énekelni még a fájdalmat is.

Nagy öröm volt hallgatni a pályini és a nagyszeretvái fiatalok énekét is. A nyolc lány és egy fiú énekét egy gitár, két zong-

gora és egy ritmustojás kísérte Marek Janovčík vezetésével. A fiatalok szégyenlősen álltak ki, egymást bátorították egy-egy tekintettel, mosollyal. Az első éneknél még sokszor nézték a földet, de éneklés közben fokozatosan feloldódtak.

A lasztoméri gyülekezet vegyes karát (a tizenegy hölgyet három férfi kísérte, **Mária Meňkyová** vezetésével) szép tőmör hangzás jellemezte, énekekkel megtöltötték a hatalmas templomot. A kórus a találkozóra maximális felkészültséggel érkezett, csaknem fejből énekeltek.

Utolsóként a bánóciak énekeltek (**Erika Dékányová** lelkipásztor vezetésével): a tíztagú női kórust ugyancsak tiszta hangzás jellemzi.

A kórusok felépése után az egyházmege missziós referense, **Miroslav Koval** lelkipásztor köszöntötte meg a részvételt, majd az egyházzenei osztály képvisel-

letében **Bodnár Noémi** kassai lelkipásztor adta át az emléklapokat és a kottákat, biztatta a kórusokat a további énekszolgálatra és az énekszerenyen való részvételle. Végül a nagymihályi gyülekezet lelkésze, **Juraj Gajdošoci** hívta meg a jelenlevőket szeretetvendégségre a gyülekezeti terembe. Valódi merítés volt ez a kórustalálkozó a szabadulás forrásából. Istennek legyen ezért hála!

—bn—

ÉLET ÉS HALÁL, ÁLDÁS ÉS ÁTOK Erdélyi lelkipásztor evangelizált Alistálon

Április 8-a és 12-e között ötnapos evangelizáció volt az alistáli református templomban. **Bódis Miklós**, a Dél-Erdélyben élő parányi hátszegi gyülekezet lelkipásztora elsősorban saját élettörténete és megtérése, illetve családja megtapasztalásain keresztül próbált megszólítani. Sok történettel tarkított, különös hangnemben elhangzott (a megtérést főként a látható, a külső szemlélő előtt is nyilvánvaló bűnök elhagyásával azonosító és arra ösztönző) igehirdetései sokakat vonzottak: a széles környékből is sokan érkeztek, ró-

mai katolikusok is jelen voltak estéről estére. Viszonyaink között hosszúnak számító prédikációi (keletrebbre más az idő dimenziója!), melyek az áldást és az átkot egyaránt előnkbe tárták, egyáltalán nem tűntek hosszúnak: teljesen lekötötték a hallgatóságot.

A lelkész mondanivalójára ráerősített felesége, **Etelka**: énekeket tanított, személyes bizonyosságtétellel szolgált, illetve az imaházban az okkultista praktikák veszélyeiről tartott előadást a nőtestvéreknek.

—akb—

Bódis Miklós hátszegi lelkipásztor az alistáli szószéken a neki adatott (nem szokványos) módon szölte Isten igéjét. (Kis Lucia felvétele)

Még 2008-ban hívta meg a kamocsai egyházközség presbitériuma **Sasák Attila** szádélői lelkipásztort, aki szintén lelkész feleségével, **Koczás Iónával** együtt elfogadta a meghívást. Az egyházközségi közgyűlés általi megválasztása után azonban közel öt évet kellett várnia a beiktatási aktusra, melyre végül 2013. április 7-én került sor.

Az istentiszteleten **Fazekas László** püspök a 2Móz 28 válogatott versei alapján szólt a megjelentekhez, kiemelve a *hósen* jelentőségét. Elmondta, hogy az egy nyakba akasztható tábla volt Izráel tizenkét törzsének a nevével, így a drága neveket a főpap a szíve felett hordta. A megválasztott lelkipásztornak – képletesen – a gyülekezet nevét kell a szíve fölött hordoznia, ami egyben nagy felelősséget is jelent – mondta a püspök, aki utalt arra is, hogy vigyázni kell: nehogy a hósen helyét más (a család, barátok) foglalja el.

A püspök igehirdetési szolgálata után került sor a beiktatásra, melynek keretében **Dobai Sándor** esperes szimbolikusan átadta a templom kulcsát,

Teljesen megteltek a padosorok azon a hálaadó istentiszteleten, amelyen a száz éve épült, négyszáz személy befogadására alkalmas templomért adott hálát április 14-én az ógyallai-bagotai gyülekezet; s egyben emlékezni is kívánt azon lelkipásztorokra, akik több mint harminc éven át hűségesen szolgálták a híveket.

Az istentiszteleti alkalom **Dobai Sándor** esperes igeolvasásával vette kezdetét, majd **Fazekas László** püspök igehirdetésével folytatódott, aki beszédében – A zsoltárok könyvéből vett igeversetek alapján – többek között rámutatott az egykori templomépitők hűségére és kitartására, a templomépités jelentőségére és üzenetére. Hangsúlyozta, hogy a templomnak nem az imádat tárgyának, hanem a dicsőítés helyének kell lennie; rámutatott a keresztyén értékek megtartásának a fontosságára, és figyelmeztetett a liberalizmus és a világpolgárság veszélyeire is.

A szószéki igehirdetés után **Erdélyi-Flégel Tímea** lelkipásztor ismertette a templomépités történetét, amely Móróc Mihály lelkipásztor nevéhez fűződik: ő szorgalmazta, hogy az első, 1793-ban épült, akkorra már elavultnak bizonyult helyére egy modernebb, késő klasszicista stílusú templomot emeljenek. A munkálatok 1911. március 23-án kezdődtek

„Legyen meg a te akaratod!”

Kamocsán megtörtént Sasák Attila lelkipásztor beiktatása

valamint az egyházközség pecsétjét, majd áldást adott Sasák Attila szolgálatára. A beiktatott lelkipásztor szószékfoglaló igehirdetésének alapjául, ami egyben bizonyágtételül is szolgált, a Mt 6,10a-t választotta: „...legyen meg a te akaratod...” Többek között elmondta, hogy az ember életében csak akkor jön az áldás, ha ki tudja valóban mondani, hogy legyen meg Isten aka-

rata. Ha ezt meg tesszük, akkor megnyílnak az addig bezárt ajtók.

A beiktatott lelkipásztor szolgálatára egy-egy igeverssel adtak áldást szolgatársai. Köszöntőt mondott **Kis Boáz**, a csákvári testvérgyülekezet lelkipásztora, és felolvasták a nagykörösi és az alsólánci gyülekezet levélben érkezett jókívánságait is.

Iski Ibolya

Dobai Sándor esperes (balra) és Sasák Attila a beiktatás alatt

A megtett útra emlékeztek Ógyallán HÁLAADÁS ÉS EMLÉKTÁBLA-AVATÁS

meg, a három hónapra tervezett építkezés végül 1912 novemberére fejeződött be.

A mostani hálaadó ünnepségre (amelyre az évek során fokozatosan újult meg a templom kívülről és belülről is) a gyülekezet egy emléktáblát is készítettett annak a három lelkipásztornak az emlékére [Móróc Mihály (1858–1934), Nagy Sándor (1907–1963) és Erdélyi Pál (1936–1997)], akik az elmúlt száz évben hűségesen és kitartóan szolgálták a híve-

ket. A templomban elhelyezett táblát **Erdélyi Géza** nyugalmazott püspök leplezte le. Nagy Sándor esperes lánya, **Lázár Katalin** pedig köszönetet mondott azért, hogy a gyülekezet még mindig emlékezik egykori lelkipásztorára.

Az ünnepségre a helybeli egyháztagnak kívül a komáromi egyházmegye lelkipásztorai és tisztségviselői, valamint a környező települések református hívei is eljöttek.

–ii–

Erdélyi Géza nyugalmazott püspök áldást mond

Változások ideje Szürnyegen

Tusai Viktor gondnok helyébe Gönci Árpád lépett

A körülmények úgy alakultak, hogy április 14-én a délutáni istentisztelet keretében került sor az új szürnyegi gondnok, Gönci Árpád eskütételére, amit ifj. Demes Tibor beszolgáló lelkész vezetett le az 1Pt 5,1–4 alapján. Az eskütétel után áldást kértünk új gondnokunk munkájára (aki pénztárosunk és harangozónk is egy személyben).

Ezután Kalán Viktor presbiter (a falu polgármestere) felkérte Tusai Viktort és feleségét, hogy fáradjanak az úrasztalához, hogy megköszönhessük három évtizedig önzetlenül és buzgóságosan végzett munkájukat, amelynek nyoma élesen látszódik a templom belsején és templomunk környékén is.

Ilyenkor akaratlanul is jön a kérdés: Belegondoltunk-e már abba, mennyit fáradozik egy-egy gondnok a gyülekezetért? Megbecsüljük-e, szeretjük-e őket buzgóságos munkájukért, hogy szép, rendezett körülmények között dicsérhetjük Istent alkalomról alkalomra? (A mi esetünkben – ha csak a vásár- és az ünnepnapokat vesszük számba – Tusai Viktor több mint 1700 alkalommal jött az első harangszóra, hogy a helyén legyen, és komolyan vette esküjét, miszerint az egyház javát élébe helyezi saját ügyének.)

Tapasztalatból állíthatom, hogy minél többet teszünk, minél nagyobb áldozatot hozunk egy ügyért – annál inkább a magunkénak érezzük azt; de ezt csak az tapasztalhatja meg, aki gyakorolja; a külső

szemlélők nem. Próbáljuk ki, hogy felszólítás nélkül rendbe tesszük a virágoskertet, vagy lekaszáljuk a fűvet a templom körül, hisz ezen cselekedetek által is kimutatjuk hovatartozásunkat. Mert hol mutatkozik meg a mi hitünk, ha nem az egymás iránti szeretetben, illetve áldozathozatalban – akár embertársi, akár gyülekezeti viszonylatban?

Az élő hit cselekvő hit. Szürnyegen ez igaz mind a volt, mind a jelenlegi gondnokunk hitére. A hívek számára évtizedekig természetes volt, hogy mindig minden a legapróbb részletekig meg volt szervezve és be volt biztosítva. (Talán hi-

Tusai Viktor leköszönt gondnok és felesége, Piroška

ba is, ha a terheket a végtelenségig magára vállalja valaki, mert így komfortérzetünk aztán magától értetődőnek tűnik.)

Meg kell említenem még egy dolgot (amire csak azok figyelnek fel, akik más gyülekezetből kerülnek ide), ami tulajdonképpen a volt gondnokunknak az érdeme. Tény, hogy a temetések körüli lelki terheket az érintetteknek a legnehe-

Gönci Árpád új gondnok

zebb elviselniük. Ezt Szürnyegen úgy segítik évtizedek óta, hogy a katolikus testvéreknek teret adnak a reformátusok a virrasztás alkalmával, és fordítva. Valójában egy falu lakosai vagyunk, és fáj mindannyiunknak, ha elveszítünk egy-egy embert, ismerőst. Viszont ha együttérzést és tiszteletadást tapasztalunk a körülöttünk élőtől, az könnyít a fájdalom elviselésében. Ez az a többlet, amire vagy születik egy ember, vagy sem!

A közeljövőben is emberpróbáló feladat vár ránk, mert lakhatóvá kell tenni egy romos épületet, hogy lelkészt hívhassunk és ne vesszítsük el anyaegyházközségi státusunkat. Merjük remélni a lelkiismeretes hozzáállást, mert ez sokszor nem pénz, sokkal inkább akarat és szeretetteljes jóindulat kérdése: ott segítsünk és azt, amire képesek vagyunk.

Demes Tiborné

Diakónia a Kárpát-medencében

Beregszászon az együttműködés elmélyítéséről

2013. április 15-én és 16-án Zán-Fábián Sándor, a Kárpátaljai Református Egyház püspöke és Nagy Béla főgondnok meghívására a beregszászi Diakóniai Központban ülésezett a Kárpát-medencei Diakóniai Koordinációs Tanács.

A Magyar Református Szeretetszolgálat beszámolóját – adventi visszatekintéssel és a 2013-as tervek ismertetésével – Pál Sándor elnök adta elő. Az aktualitások között egyeztetés történt a Szeretethíd Kárpát-medencei koordinációjáról. Tájékoztatás hangzott el a gyülekezetek akadálymentesítését segítő pályázatokról, a KÜSZÖB elnevezésű konferenciáról és az akadálymentes műhely munkájáról, a fogyatékos Confessióról

és a diakónia megjelenítéséről a Csillagponton.

A délelőtti tanácskozást követően a résztvevők meglátogathatták a diakóniai szolgálatokat: az öregotthont, ahol Gulácsy Lajos nyugalmazott püspökkel is találkozhattunk, a leányanya- és fiúotthont Beregszászon és a fogyatékkal élők rehabilitációs központját Mezőváriban. A beregszászi Kárpátaljai Református Levéltár és Múzeum megtekintése zárta az első napot.

Másnap az egyházkerületek diakóniai koordinátorai számoltak be az egyes részegyházak diakóniai munkájáról. Egyházunk szeretetmunkáját Kárpátalján a jelen sorok írója mutatta be. A továbbiakban a Kárpát-medencei együttműködés elmélyítését szorgalmaztuk: egyeztet-

tünk a Magyar Református Egyház új szeretetszolgálati törvényéről (különös tekintettel a Kárpát-medencei hangsúlyokra) és az Egyházi Jövőkép Stratégia diakóniai súlypontjairól.

Napirendre kerültek az európai uniós fejlesztések (a 2014–2020 közti időszak diakóniai fejlesztései), valamint *A fogyatékosok segítése a gyülekezetekben* című dokumentum. Megállapítást nyert, hogy fontos a kommunikáció erősítése a diakónia területén, szükséges a hatékonyabb információs és kommunikációs együttműködés a részegyházak között, amit egy új diakóniai honlap hivatott összefogni. Végezetül a résztvevők időt szenteltek az októberi missziói-diakóniai konferencia előkészületeire.

A Koordinációs Tanács következő ülésére 2014 tavaszán Kolozsvárott kerül majd sor.

Rácz Jolán

Badeni Evangélikus Egyház Tanulmányi nap, zsinati ülés

A németországi Badeni Evangélikus Egyház 2013. április 17-e és 20-a között tartott zsinati ülést, amelyet egy kétnapos – önkéntes – tanulmányi összejövetel előzött meg. Az indonéz, kameruni, az olaszországi valdens és a cseh protestáns egyházakkal együtt mi is kaptunk meghívót, így egyházunkat jelen sorok írója képviselte a tanácskozáson.

A tanulmányi napok témája – a 450. évforduló alkalmából – *A heidelbergi káté* volt, melynek ismerete már kikopott a német egyháztagok életéből, hitéből (a badeni egyháztartomány hitvallásai között már nem szerepel *A heidelbergi káté*, az *Athanaszioszi hitvallást* tartják számon).

A napi programot áhítatok, előadások, kiállítás, könyvvásár, műhelymunkák, valamint személyes beszélgetések képezték. A zsinati ülés témái közé tartozott a tartományi püspök beszámolója, a szolgáló lelkészek és a zsinati képviselők választási időtartamának megváltoztatása, az ifjúsági misszió és irodalmi kiadványok kérdése, valamint szakmai beszámolók.

Susanne Labsch, a badeni egyház főtanácsadója tavaly részt vett az egyházunk által szervezett kerekasztal-tanácskozáson. Elmondása szerint nagyon fontosnak találta az alkalmat, melynek köszönhetően jobban megismerhette egyházunk helyzetét, és kifejezte örömét a személyes kapcsolatokért is.

A tanácskozásra a Karlsruhe közelében lévő Bad Herrenberg-i egyházi központban (Haus der Kirche) került sor. A meghívott képviselők költségeit a badeni egyház állta.

Süll Tamás

A komáromszentpéteri nőszövetség és Bernáth-Holop Krisztina lelkipásztor kezdeményezésére alakult meg nemrég a tizenkét tagot számláló gyülekezeti kórus Turányi Anikó madari kántor vezetésével. A próbák kéthetente zajlanak, amikor is zoltárokat énekelve magasztaljuk az Urat, és nagy szeretettel készülünk a sátoros ünnepekre. Énekóráink kellemes hangulatban zajlanak, és lelki feltöltődést jelentenek mindannyiunk számára ebben a rohanó világban. Kodály Zoltánt idézve: „*Teljes lelki élet zene nélkül nincs.*” Bízunk benne, hogy még több testvérünk csatlakozik hozzánk.

Mészáros Erzsébet

Dunaszerdahelyen az Amaro Del Evangelizáció a romatelepen

Április 21-én a vasárnapi istentisztelet keretében Dunaszerdahelyen is bemutatkozott a kárpátaljai Amaro Del együttes, amely a határokat átlépő református cigánymisszió keretében az ébredés szolgálatát, az evangélium továbbadását vállalta fel a cigányok között.

A zenekar célja a bizonyágtétel, Krisztus ügyének betöltése. Tagjai elmondták, milyen boldogok, amióta megismerték az Urat, és hogy a mélységből is lehet segítségül hívni Jézust. Mert Ő nem tesz különbséget szegény és gazdag, cigány és nem cigány közt. Az istentisztelet után a Karcasai úti romatelepre vezettek az útjuk, ahol néhány gyülekezeti tag is jelen volt további bizonyágtételüket meghallgatni. Az Urat magasztaló énekek általi bemutatkozásuk figyelemre méltó volt. Ők rátaláltak a Megváltóra, a Szabadítóra: dicsőség neki érte!

Csicsay Katalin

Három gyülekezetnek lett új lelkésze BEIKTATÁS POZBÁN

„*Boldog nép az, melynek Istene az Úr, az a nép, amelyet örökségül választott magának*” (Zsolt 33,12).

Április 21-én a pozsbai templom harangjai ünnepi istentiszteletre hívogatták a testvéreket. **Dukon András** megválasztott lelkipásztor beiktatására került sor a Baracska-Bese-Pozba gyülekezetekbe. Istennek hála, a pozsbai templom megtelt, sokan megtiszteltek és eljöttek, hogy együtt ünnepelhessünk.

Fazekas László, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspöke hirdette az igét, amit megelőzött a *Jer 1,1–10* és az *1Kor 1,1–10* felolvasása. A beiktatást és a szimbólumok átadását **Kiss Pál**, a Barsi Református Egyházmegye esperese végezte el, amit a *2Móz 34,29* és a *Mt 5,14–16* igéivel vezetett be. Majd a három gyülekezet gondnokai átadták a gyülekezetek ajándékát: egy lelkészi palástot. Az énekkarok énekekben elmondott köszöntéséhez csatlakozott a testvérgyülekezet, Nagyigmánd aszszonykórusa is. Az ottani lelkipásztor szintén szólt, miután az egyházmegye lelkipásztorai egy-egy igével áldásukat adták a beiktatott lelkészre.

Isten áldását kérjük lelkészünk életére és további szolgálatára! Mert dolgaink és célunk közös: hirdetni Isten szent igéjét, és hitben, szeretetben és békességben élni a gyülekezeti közösségben. Isten áldó keze és szeretete maradjon mindnyájunkon!

Baják Margit

Kiss Pál esperes köszönti Dukon András beiktatott lelkészt

Missziói napok. A Szlovákiai Magyar Református Lelkészegegyesület április 24-én és 25-én Deregyőben tartott missziói napokat. A részt vevő lelképásztorok a környező gyülekezetekben végeztek igehirdetési szolgálatot, és ülésezett a szervezet elnöksége, majd közgyűlése is.

Egyházmegyei közgyűlések. A komáromi egyházmegye közgyűlése április 27-én Csúzon, a zempléni április 29-én Perbenyikben, az ungi április 30-án Mátyócvajkócon, a gömőri május 1-jén Naprágyon, míg a pozsonyi május 4-én Kulcsodon volt megtartva.

BÁCSAI ALAJOS (1932 – 2013)

Sok-sok gyászoló búcsúzott Zsigárdon március 1-jén gyülekezettünk megbecsült tagjától, Bácsai Alajostól, aki hosszú éveken át szolgált közöttünk presbiteri tisztviselésben, illetve a dalárdában. Az őseitől örökölt kegyesség egész életét úgy áthatotta, hogy hitvallói alapállása a családjában folytatódik. Igazolja ezt a tény, hogy megszokott helye a templomban nem maradt üresen, hiszen itt élő gyermekei, unokái hű tagjai közösségünknek és látogatói az istentiszteleteknek.

Lozji bácsi mint villanyyszerelő dolgozott nyugdíjaztatásáig (a templomba és a parókiára is munkája által került új villanyvezeték). Hűségese feleségével (közel 55 esztendőig tartó házassági közösségben) boldog otthonot biztosítottak gyermekeiknek és unokáiknak. Lélekemelő látvány volt, ahogy a kedves pár vasárnaponként érkezett a templomba, hogy megköszönjék Isten gondviselését és oltalmát. Idős éveiben is – már mint tiszteletbeli presbiter – figyelemmel kísérték az egyházközség ügyeit, és jelentős adományokkal járult hozzá az épületek renoválásához, az orgona felújításához, a harangok árammal való működtetéséhez.

Jelen sorok írója a Zsolt 128,1–4 alapján hirdette a vigasztalás ígét a ravatal mellett. Hálás szívvel tudatosult bennünk, hogy szeretünk boldog ember volt, aki áldás-ként kapta jó feleségét, gyermekeit, szép unokáit és a kis dédunokát. Íme, így áldatik meg a férfiú, aki féli az Urat! Legyen az Úr oltalmazója és erősítője gyászoló szeretteinek és minden tisztelőjének!

Iván István

Fazekas László püspök valamennyi tanácskozáson részt vett, míg Fekete Vince főgondnok (németországi szolgálati útja miatt) csak Csúzon tudott jelen lenni.

Generális Konvent. Május 6-án és 7-én Mályiban ülésezett a Generális Konvent elnöksége. Az ülés fő témája a június 28-ra Debrecenbe tervezett zsinati ülés előkészítése volt, valamint egyéb aktuális dolgok is szerepeltek a napirenden. A tanácskozáson Porubán Ferenc főgondnokhelyettes és Fazekas László püspök képviselték egyházunkat.

Testi-lelki egyensúly

Május 11-én Siófok városában részt vettem a Wink maratonon. Velem volt **Molnár Viktor**, a Selye János Egyetem Református Teológiai Kara végzős hallgatója, aki figyel az egészséges életmódra, testi és lelki egyensúlyára: rendszeresen úszik és fut. Most sikeresen teljesítette élete első futóversenyét, mégpedig félmaratoni távon (a 21 kilométert 2 óra 8 perc alatt tette meg).

A verseny után Molnár Viktor azt mondta, hogy a sportban is felfedezte Isten csodálatos ajándékát, és az Úr kegyelméből ősszel szeretné a klasszikus maratoni távot is teljesíteni – nagy örömmel tájékoztatta lapunkat **Kele Géza** Dunamocsról (a képen balra), a Kálvinis-

ta Szemle rendszeres olvasója, aki úgy véli, ez a siker példaértékű lehet más keresztyén fiatal számára is. Ő egyébként a hosszútávú futás nagy népszerűsítője: 2012 novemberében Trencséneplicen már a 100. maratoniját futotta le.

Molnár Viktor sikeréhez – az ösztönzés szándékával – még hozzáteszük: a lelkes kar tagjai közül (a hozzánk eljuttott információk szerint) hárman is futottak már klasszikus maratont: Kassai Gyula (Léva) évekkal ezelőtt több maratont is teljesített, Ficzere Tamás nyitrai lelkész tavaly ősszel a kassai Békemaratont debütált; A. Kis Béla, lapunk szerkesztője pedig 2011-ben Kassán, idén márciusban pedig a pozsonyi ČSOB maratont teljesítette a 42,195 kilométert.

Kórustalálkozók

Komáromi egyházmegye

Időpont: 2013. június 2. (vasárnap), 15 óra. Helyszín: Bátorkeszi, református templom

Pozsonyi egyházmegye

Időpont: 2013. június 9. (vasárnap), 15 óra. Helyszín: Csilizradvány, református templom

Barsi egyházmegye

Időpont: 2013. június 9. (vasárnap), 15 óra. Helyszín: Nyitra, református templom

A Pátria rádió református műsorai:

Június 23-án 8.05-kor a Világosság című egyházi műsor református adásában Gál László rimasimonyi lelképásztor a szombati kalásztépés kapcsán a farizeusok törvényeskedéséről és Jézus új tanításáról szól igehirdetésében.

Július 7-én 8.05-kor a Világosságban Bodnár Noémi kassai beosztott lelképásztor a szombati gyógyítás üzenetét hozza közelebb a hallgatókhoz.

Július 21-én 8.05-kor a Világosságban Bihari László Richárd rimajánosi lelképásztor arról szól igehirdetésében, hogy Jézus a tenger mellett is sok beteget meggyógyított.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 11.05.

(A műsor a közvetítést követő naptól meghallgatható a Sola rádió honlapján is: <http://refradio.eu/radio/sola/>)

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

Cégbejegyzési szám: 00179191

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: A. Kis Béla

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia

Előfizethető a református lelkési

hivatalokban és a szerkesztőség

címén.

Előfizetési díj: egy évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.

E-mail: akisbela@ba.telecom.sk

Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax

és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem

küldjük vissza, rövidítésük és szerkesz-

tésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: A. Kis Béla

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09